Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

15. listopada 2020.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Carinska unija – Uredba (EEZ) br. 2913/92 – Članak 78. – Članak 236. stavak 1. – Postupak uvoza – Provjera carinske deklaracije – Trgovinska politika – Antidamping – Provedbena uredba (EU) 2015/82 – Konačna antidampinška pristojba – Obveze u vezi s cijenom – Izuzeće – Članak 2. stavak 1. – Uvjet predaje računa na temelju obveze – Nenavođenje obveznog podatka iz Priloga Provedbenoj uredbi 2015/82”

U predmetu C-543/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Finanzgericht Hamburg (Financijski sud u Hamburgu, Njemačka), odlukom od 1. srpnja 2019., koju je Sud zaprimio 16. srpnja 2019., u postupku

Jebsen & Jessen (GmbH & Co.) KG

protiv

Hauptzollamt Hamburg,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: M. Vilaras (izvjestitelj), predsjednik vijeća, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Hogan,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Jebsen & Jessen (GmbH & Co.) KG, J. Sparr i S. Pohl, *Rechtsanwälte*,

– za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju G. Albenzija, *avvocato dello Stato*,

– za Europsku komisiju, u početku T. Maxian Rusche i N. Kuplewatzky, a zatim T. Maxian Rusche, K. Blanck i A. Demeneix, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 9. srpnja 2020.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: njemački

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 2. stavka 1. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/82 od 21. siječnja 2015. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine nakon revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1225/2009 i parcijalnim privremenim revizijama u skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 1225/2009 (SL 2015., L 15, str. 8.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva Jebsen & Jessen (GmbH & Co.) KG i Haupzollamta Hamburg (Glavni carinski ured u Hamburgu, Njemačka, u daljnjem tekstu: carinski ured) povodom zahtjeva za potpuno izuzeće od antidampinške pristojbe uvedene zbog nepodnošenja računa na temelju obveze u smislu članka 2. stavka 1. Provedbene uredbe 2015/82.

Pravni okvir

Pravo Unije

Carinski zakonik

3 Članak 62. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1992., L 302, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. (SL 2013., L 269, str. 1., u daljnjem tekstu: Carinski zakonik), propisuje:

„1. Pisane deklaracije podnose se na obrascu koji odgovara službenom primjerku propisanom za tu svrhu. Deklaracije moraju biti potpisane i sadržavati sve podatke koji su potrebni za primjenu propisa vezanih uz carinski postupak za koji je roba deklarirana.

2. Uz deklaraciju, prilažu se sve isprave koje su potrebne za primjenu propisa vezanih uz primjenu carinskog postupka za koji je roba deklarirana.”

4 Članak 68. tog zakonika određuje:

„Radi provjere prihvaćene deklaracije, carinska tijela mogu:

(a) provjeriti isprave navedene u deklaraciji i priložene isprave. Carinska tijela mogu zahtijevati od deklaranta da priloži i druge isprave kako bi utvrdila točnost podataka u deklaraciji;

[…]”

5 U skladu s člankom 77. navedenog zakonika:

„1. Ako je carinska deklaracija podnesena elektroničkom razmjenom podataka u smislu članka 61. točke (b), usmeno ili nekim drugim radnjama u smislu članka 61. točke (c), članci od 62. do 76. primjenjuju se na odgovarajući način ne dovodeći u pitanje načela navedena u njima.

2. Ako je carinska deklaracija podnesena elektroničkom razmjenom podataka, carinska tijela mogu dozvoliti da se uz deklaraciju ne prilažu prateći dokumenti iz članka 62. stavka 2. U tom slučaju dokumente zadržavaju carinska tijela.”

6 Članak 78. istog zakonika glasi kako slijedi:

„1. Carinska tijela mogu, po službenoj dužnosti ili na zahtjev deklaranta, izmijeniti deklaraciju nakon puštanja robe.

[…]

3. Ako se revizijom deklaracije ili naknadnom provjerom utvrdi da su odredbe, koje uređuju određeni carinski postupak, bile primijenjene na temelju netočnih ili nepotpunih podataka, carinska tijela, u skladu s bilo kojim utvrđenim odredbama, poduzimaju potrebne mjere da bi se slučaj, sukladno novim raspoloživim podacima, uredio."

7 Članak 201. stavak 1. Carinskog zakonika predviđa:

„Uvozni carinski dug nastaje:

(a) puštanjem u slobodni promet robe koja podliježe plaćanju uvoznih carina, ili

[…]"

8 Članak 236. stavak 1. tog zakona određuje:

„Uvozne ili izvozne carine vratit će se do iznosa za koji se dokaže da u trenutku plaćanja nije bio utvrđen u skladu sa zakonom ili da je uknjižen protivno članku 220. stavku 2.

Uvozne ili izvozne carine otpuštaju se do iznosa za koji se dokaže da u trenutku knjiženja iznos tih carina nije bio zakonski utemeljen ili da je iznos uknjižen protivno članku 220. stavku 2.

[…]"

Antidampinški propisi

– Provedbena uredba 2015/82

9 Provedbena uredba 2015/82 zamijenila je Uredbu Vijeća (EZ) br. 1193/2008 od 1. prosinca 2008. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremenih pristojba uvedenih na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine (SL 2008., L 323, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 54., str. 211.).

10 U skladu s uvodnim izjavama 183., 184. i 186. Provedbene uredbe 2015/82:

„(183) Komisija je Provedbenom odlukom [Komisije] (EU) 2015/87 [od 21. siječnja 2015. o prihvaćanju obveza ponuđenih u okviru antidampinškog postupka u vezi s uvozom limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine (SL 2015., L 15, str. 75.)] prihvatila te nove ponude za preuzimanje obveza kojima su zamijenjene preuzete obveze na snazi. Novim ponudama o preuzimanju obveza uklanja se štetni učinak dampinga i u dovoljnoj mjeri ograničava rizik izbjegavanja mjera.

(184) Kako bi se Komisiji i carinskim tijelima dodatno omogućio učinkovit nadzor poštovanja preuzetih obveza nad trgovačkim društvima, kada se zahtjev za puštanjem u slobodni promet predoči nadležnom carinskom tijelu, izuzeće od antidampinških mjera mora biti uvjetovano:

i. predočenjem računa na temelju preuzete obveze, što je račun koji sadržava barem dijelove s popisa i izjavu propisanu u Prilogu;

[…]

(186) Uvoznici bi trebali znati da carinski dug može nastati, kao uobičajeni rizik trgovine, u trenutku prihvaćanja prijave za puštanje u slobodni promet, kako je opisano u uvodnim izjavama 184. i 185., čak i ako je Komisija prihvatila ponudu za preuzimanje obveze proizvođača od kojeg su oni izravno ili neizravno kupovali.”

11 U skladu s člankom 1. stavkom 2. te provedbene uredbe, stopa konačne antidampinške pristojbe koja se primjenjuje na neto cijenu franko granica Unije, neocarinjeno, za limunsku kiselinu i trinatrij citrat dihidrat koje proizvodi proizvođač izvoznik Weifang Ensign Industry Co. Ltd (u daljnjem tekstu: društvo Weifang), s poslovnim nastanom u Kini, iznosi 33,8 %.

12 Članak 1. stavak 4. navedene provedbene uredbe glasi:

„Ako nije drukčije određeno, primjenjuju se relevantne odredbe koje su na snazi za carinske pristojbe.”

13 Članak 2. te provedbene uredbe propisuje:

„1. Uvoz prijavljen za puštanje u slobodni promet za koji su račune izdala društva od kojih je Komisija prihvatila preuzimanje obveza i čiji su nazivi navedeni u Provedbenoj odluci (EU) [2015/87] izuzet je iz antidampinške pristojbe uvedene člankom 1. pod uvjetom:

(a) da su ga navedena društva proizvela, otpremila i za njega izdala račun izravno prvom nepovezanom kupcu u Uniji; i

(b) da je taj uvoz popraćen računom na temelju obveze, odnosno trgovačkim računom koji sadržava najmanje elemente te izjavu propisane u Prilogu ovoj Uredbi; i

(c) da roba prijavljena i predočena carinskim vlastima točno odgovara opisu na računu na temelju obveze.

2. Carinski dug nastaje u trenutku prihvaćanja prijave za puštanje u slobodan promet:

(a) kada se utvrdi, u pogledu uvoza opisanog u stavku 1., da jedan ili više uvjeta navedenih u tom stavku nije ispunjeno […]”

14 Prilog Provedbenoj uredbi 2015/82 nabraja podatke koji moraju biti navedeni na trgovačkom računu koji prati robu koju društvo prodaje u Uniji i koja je predmet preuzete obveze. Među tim elementima u točki 9. tog nabrajanja nalazi se, među ostalim, ime službenika društva koji je izdao račun i sljedeću potpisanu izjavu:

„Ja, niže potpisani, potvrđujem da se prodaja robe koja je obuhvaćena ovim računom za izravni izvoz u Europsku uniju obavlja u okviru i pod uvjetima obveze koju je ponudilo trgovačko društvo [TRGOVAČKO DRUŠTVO] i koju je Europska komisija prihvatila Provedbenom odlukom [2015/87]. Izjavljujem da su podatci u ovom računu potpuni i točni.”

15 U skladu s člankom 3., Provedbena uredba 2015/82 stupila je na snagu 23. siječnja 2015.

– Provedbena odluka 2015/87

16 U uvodnoj izjavi 11. Provedbene odluke 2015/87 navodi se:

„Kako bi se Komisiji omogućio učinkovit nadzor nad poštovanjem preuzetih obveza od strane društava, kada se zahtjev za puštanje u slobodni promet u skladu s preuzetim obvezama predoči nadležnom carinskom tijelu, uvjet za izuzeće od antidampinške pristojbe bit će predočenje računa koji sadržava barem podatke navedene u Prilogu Provedbenoj uredbi [2015/82]. Ta razina podataka potrebna je i kako bi se carinskim tijelima omogućilo da dovoljno precizno utvrde odgovara li pošiljka trgovačkoj dokumentaciji. Ako se ne predoči takav račun ili ako nisu ispunjeni drugi uvjeti predviđeni prethodno navedenom Provedbenom uredbom, plaća se odgovarajuća stopa antidampinške pristojbe."

17 U skladu s člankom 1. te provedbene odluke, prihvaćena je obveza Weifanga, kineskog društva izvoznika robe o kojoj je riječ u glavnom postupku.

18 Članak 2. navedene provedbene odluke navodi da se Odluka Komisije 2008/899/EZ od 2. prosinca 2008. o prihvaćanju preuzimanja obveza u vezi s antidampinškim postupkom koji se odnosi na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine (SL 2008., L 323, str. 62.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 113., str. 263.) stavlja izvan snage.

19 U skladu s člankom 3., Provedbena odluka 2015/87 stupila je na snagu 23. siječnja 2015.

Njemačko pravo

20 Članak 8.a Zollverordnunga (Carinska uredba), u verziji koja se primjenjuje u glavnom postupku, naslovljen „Sudjelovanje u elektroničkom prijenosu podataka", glasi kako slijedi:

„Savezno ministarstvo financija utvrđuje, putem naputka za postupanje, uvjete […] pod kojima se formalnosti koje se trebaju ispuniti pisanim putem izvršavaju elektroničkom obradom […] Sudionik je obvezan poštovati uvjete i načine utvrđene u naputku za postupanje."

21 Točka 3.1.2. Verfahrensanweisunga zum IT-Verfahren ATLAS (Uputa o postupku u pogledu elektroničke obrade ATLAS), u verziji koja se primjenjuje u glavnom postupku, naslovljena „Podnošenje dokumenata u vezi s dostavom podataka od strane sudionika", predviđa:

„(1) U skladu s člankom 77. stavkom 2. Poreznog zakonika, sudionik može, prilikom dostave podataka, uskratiti dokumente koji se odnose na carinske deklaracije iz stavka 2. Sudionik, međutim, mora imati te dokumente na raspolaganju te ih podnijeti u pojedinim slučajevima na zahtjev službenika zaduženog za carinjenje.

(2) Načelno je moguće uskratiti sljedeće dokumente:

– sve poslovne isprave (trgovačke račune, račune koji se odnose na vozarinu itd.) […]"

Glavni postupak i prethodna pitanja

22 Ugovorima od 9., 13. i 15./16. siječnja 2015. tužitelj u glavnom postupku i društvo Weifang dogovorili su se o isporuci u Uniju 360 tona limunske kiseline po cijeni od 884,70 eura po toni.

23 Porukom elektroničke pošte od 22. siječnja 2015. Komisija je obavijestila odvjetnike društva Weifang o objavi Provedbene uredbe 2015/82 i Provedbene odluke 2015/87 tog dana u *Službenom listu Europske unije*.

24 Društvo Weifang 30. siječnja 2015. otpremilo je 360 tona limunske kiseline.

25 Tužitelj u glavnom postupku putem dvanaest carinskih deklaracija od 10. i 11. ožujka 2015., koje su podnesene elektroničkom obradom, prijavio je uvoz te robe radi njezina puštanja u slobodan promet, navodeći tri Weifangova računa od 29. siječnja 2015.

26 Prije puštanja robe, carinski ured zatražio je podnošenje tih računa, koji su svi sadržavali deklaraciju koja, iako je analogna izjavi iz točke 9. popisa iz Priloga Provedbenoj uredbi 2015/82, nije upućivala na Provedbenu odluku 2015/87, nego na Uredbu br. 1193/2008 i Odluku 2008/899.

27 U potvrdama o usklađenoj obvezi, koje su podnesene u prilog navedenim računima, također se navodila ta potonja odluka.

28 Budući da se podneseni računi nisu pozivali na Provedbenu odluku 2015/87, carinski ured odbio je odobriti izuzeće od antidampinške pristojbe te je na uvoz primijenio opću antidampinšku pristojbu od 42,7 %.

29 Tužitelj u glavnom postupku podnio je prigovor protiv odluka o odbijanju svojeg zahtjeva za povrat antidampinških pristojbi podnošenjem triju ispravljenih računa od 29. siječnja 2015., u kojima se navode Provedbena uredba 2015/82 i Provedbena odluka 2015/87.

30 Odlukom od 7. lipnja 2016. carinski ured prihvatio je zahtjev tužitelja u glavnom postupku kojim je podredno zahtijevao da se na njega primijeni pojedinačna stopa antidampinške pristojbe.

31 Odlukom od 13. lipnja 2016. carinski ured odbio je zahtjev za izuzeće od antidampinške pristojbe, temeljeći se na činjenici da računi podneseni uz deklaraciju s ciljem puštanja uvezene robe u slobodan promet ne ispunjavaju formalne uvjete iz članka 2. stavka 1. točke (b) Provedbene uredbe 2015/82, s obzirom na to da se u njima navodi Odluka 2008/899, umjesto Provedbene odluke 2015/87.

32 Carinski ured istaknuo je da je na dan prihvaćanja carinske deklaracije Provedbena uredba 2015/82 bila na snazi i da je za dobivanje izuzeća od antidampinške pristojbe bilo odlučujuće da se u računima navede pravilna pravna osnova.

33 Tužitelj u glavnom postupku podnio je 18. srpnja 2016. tužbu pred sudom koji je uputio zahtjev, Finanzgerichtom Hamburg (Financijski sud u Hamburgu, Njemačka), radi povrata, u skladu s člankom 236. Carinskog zakonika, antidampinške pristojbe koja mu je određena.

34 U tu svrhu tvrdi, pozivajući se na presudu od 12. listopada 2017., Tigers (C-156/16, EU:C:2017:754), da je bilo moguće provjeriti carinsku deklaraciju u skladu s člankom 78. tog zakonika. On smatra da taj članak dopušta naknadno podnošenje dokumenata i da postojanje pogrešnih elemenata u carinskoj deklaraciji nema utjecaja kada je moguće utvrditi činjenične okolnosti u okviru provjere te deklaracije provedene u skladu s tim člankom. Ističe da i sam carinski ured priznaje da se provjera dokumenata izvršava tek nakon prihvaćanja takve deklaracije.

35 Tužitelj u glavnom postupku smatra da, kako bi se utvrdilo jesu li ispunjeni uvjeti za izuzeće od antidampinške pristojbe, valja uzeti u obzir trenutak sklapanja ugovora o kupoprodaji robe, do kojeg je u ovom slučaju došlo u siječnju 2015., s obzirom na najniže uvozne cijene koje je Komisija priopćila u prosincu 2014.

36 S druge strane, carinski ured smatra da se predmet u glavnom postupku razlikuje od predmeta u kojem je donesena presuda od 12. listopada 2017., Tigers (C-156/16, EU:C:2017:754), koja se odnosila na posebnu antidampinšku pristojbu za poduzetnika o kojem je riječ. Ističe da članak 2. stavak 2. Provedbene uredbe 2015/82 izričito zahtijeva da račun na temelju obveze bude dostavljen na datum prihvaćanja carinske deklaracije. On ističe da, iako je na temelju članka 77. stavka 2. Carinskog

zakonika moguće ne podnijeti dokumente relevantne za takvu deklaraciju, oni se ipak moraju staviti na raspolaganje carinskim tijelima, kao što to predviđa uputa o postupku elektroničke obrade ATLAS. Iz toga zaključuje da se provjera izuzeća od antidampinške pristojbe mora provesti na temelju računa navedenog u carinskoj deklaraciji.

37 Sud koji je uputio zahtjev napominje da je nova obveza koju je preuzelo društvo Weifang, konkretizirana Provedbenom odlukom 2015/87, bila valjana u trenutku uvoza robe o kojoj je riječ u glavnom postupku.

38 On se pita ispunjavaju li računi predočeni u okviru provjere carinske deklaracije uvjete iz članka 2. stavka 1. točke (b) Provedbene uredbe 2015/82 da bi se smatrali računima na temelju preuzete obveze, iako formalni uvjeti iz točke 9. popisa iz Priloga toj provedbenoj uredbi očito nisu ispunjeni.

39 Međutim, on se pita o utjecaju načela proporcionalnosti, s obzirom na koje odredbu u području antidampinške pristojbe treba tumačiti uzimajući u obzir kontekst i ciljeve propisa kojeg je dio, pri čemu iznimku treba usko tumačiti samo ako je to potrebno radi postizanja njezinih ciljeva.

40 Stoga bi u ovom slučaju bilo neproporcionalno odbiti izuzeće od antidampinške pristojbe.

41 Osim toga, on smatra da se u članku 2. stavku 1. Provedbene uredbe 2015/82 izričito ne navodi trenutak u kojem se moraju dostaviti računi na temelju preuzete obveze.

42 Smatra da podnošenje carinske deklaracije putem elektroničke obrade znači da trenutak njezina prihvaćanja ne može biti zadnji trenutak za podnošenje tih isprava jer odredbe koje se odnose na te postupke predviđaju samo to da budu dostupne carinskim tijelima.

43 Sud koji je uputio zahtjev stoga smatra da se članak 2. stavak 2. Provedbene uredbe 2015/82 može shvatiti na način da se njime određuje samo trenutak nastanka carinskog duga.

44 Pojašnjava da se iz načela proporcionalnosti može zaključiti da se određene informacije iz računa na temelju preuzete obveze, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, mogu dodati ili naknadno ispraviti jer se cilj koji se želi postići antidampinškim propisima i dalje može ostvariti.

45 Sud koji je uputio zahtjev utvrđuje analogiju s tumačenjem članka 78. Carinskog zakonika koje je Sud dao u presudi od 12. listopada 2017., Tigers (C-156/16, EU:C:2017:754), prema kojem se logika tog članka sastoji od usklađivanja carinskog postupka sa stvarnim stanjem.

46 U tim je okolnostima Finanzgericht Hamburg (Financijski sud u Hamburgu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Je li u okolnostima glavnog postupka izuzeću od antidampinške pristojbe uvedene člankom 1. Provedbene uredbe […] 2015/82 u skladu s člankom 2. stavkom 1. te uredbe protivno to što se u računu na temelju obveze predviđenom člankom 2. stavkom 1. točkom (b) te uredbe ne upućuje na Provedbenu odluku […] 2015/87 navedenu u točki 9. Priloga toj uredbi, nego na Odluku 2008/899 […]?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje: može li se račun na temelju obveze koji ispunjava uvjete iz Priloga Provedbenoj uredbi […] 2015/82 predočiti u postupku za utvrđivanje mogućnosti povrata antidampinških pristojbi, kako bi se ostvarilo izuzeće od antidampinške pristojbe uvedene člankom 1. te uredbe, u skladu s njezinim člankom 2. stavkom 1.?”

Postupak pred Sudom

47 Zbog pandemije COVID-a 19 otkazana je rasprava određena za 6. svibnja 2020.

48 Slijedom toga, odlukom od 20. travnja 2020. pitanja za usmeni odgovor upućena strankama prije rasprave preoblikovana su u pitanja za pisani odgovor.

49 Tužitelj u glavnom postupku, talijanska vlada i Komisija stoga su imali priliku da zauzmu stajalište o svim pitanjima istaknutima u zahtjevu za prethodnu odluku.

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

50 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 2. stavak 1. Provedbene uredbe 2015/82 tumačiti na način da uvoz robe može biti izuzet od antidampinške pristojbe uvedene njezinim člankom 1. kada se u računu na temelju obveze koji je potreban za dobivanje takvog izuzeća, u izjavi iz točke 9. popisa iz Priloga navedenoj provedbenoj uredbi, ne navodi Provedbena odluka 2015/87, nego Odluka 2008/899.

51 Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se izuzeća od antidampinških i kompenzacijskih pristojbi mogu odobriti samo pod određenim uvjetima, u posebno predviđenim slučajevima, te stoga predstavljaju iznimke od osnovnih pravila o antidampinškim i kompenzacijskim pristojbama. Odredbe o takvim izuzećima zato treba restriktivno tumačiti (presuda od 22. svibnja 2019., Krohn & Schröder, C-226/18, EU:C:2019:440, t. 46. i navedena sudska praksa).

52 Također valja podsjetiti na to da je navođenje provedbene odluke kojom je Komisija prihvatila preuzimanje obveze osobito važno u kontekstu provedbene uredbe koja dopušta izuzeće od antidampinške pristojbe zbog takve obveze jer omogućuje carinskim tijelima da u trenutku nastanka činjenica provjere jesu li ispunjeni svi zahtjevi za primjenu izuzeća od predmetnih antidampinških i kompenzacijskih pristojbi (presuda od 22. svibnja 2019., Krohn & Schröder, C-226/18, EU:C:2019:440, t. 55.).

53 Međutim, članak 2. stavak 1. točka (b) Provedbene uredbe 2015/82 predviđa da je uvoz prijavljen za puštanje u slobodan promet, za koji su račune izdala trgovačka društva od kojih je Komisija prihvatila preuzimanje obveza i koja su navedena u Provedbenoj odluci 2015/87, izuzet od antidampinške pristojbe uvedene člankom 1. te provedbene uredbe, pod uvjetom da je popraćen računom na temelju obveze, odnosno trgovačkim računom koji sadržava najmanje elemente te izjavu iz Priloga navedenoj uredbi.

54 U tom pogledu, u točki 9. popisa iz Priloga Provedbenoj uredbi 2015/82 navodi se da na tom računu, koji je izdalo društvo koje je preuzelo takve obveze, mora biti navedena izjava koju je potpisao službenik društva, a prema kojoj se „prodaja robe koja je obuhvaćena ovim računom za izravni izvoz u Uniju obavlja u okviru i pod uvjetima obveze koju je ponudilo trgovačko društvo [TRGOVAČKO DRUŠTVO] i koju je Komisija prihvatila Provedbenom odlukom (EU) 2015/87”.

55 Stoga iz teksta tih odredbi proizlazi da je izuzeće od antidampinške pristojbe za uvoz za koji su račun izdala društva od kojih je Komisija prihvatila preuzimanje obveza podložno, među ostalim, formalnom uvjetu da se u izjavi koja se mora nalaziti u trgovačkom računu koji prati robu prijavljenu za puštanje u slobodan promet navodi činjenica da taj račun ispunjava uvjete iz obveze koju je ponudilo društvo izvoznik, kako je potvrđena Provedbenom odlukom 2015/87.

56 Kad je riječ o njegovu kontekstu, članak 2. stavak 1. točka (b) Provedbene uredbe 2015/82 navodi jedan od uvjeta prema kojima se izuzeće od antidampinške pristojbe uvedene njezinim člankom 1. odobrava kada uvoz potječe od jednog od društava čije je obveze u vezi s minimalnim uvoznim cijenama Komisija prihvatila.

57 Članak 2. stavak 2. točka (a) navedene provedbene uredbe navodi posljedice nepostojanja jednog od uvjeta navedenih u njezinu članku 2. stavku 1., precizirajući da carinski dug nastaje u trenutku prihvaćanja prijave za puštanje u slobodan promet kada se utvrdi, u pogledu uvoza opisanog u stavku 1., da jedan ili više uvjeta navedenih u tom stavku nije ispunjeno.

58 Što se tiče njegove svrhe, sustav izuzeća predviđen člankom 2. stavkom 1. Provedbene uredbe 2015/82 i uvjeti koji se njime utvrđuju imaju za cilj, kao što to proizlazi iz uvodnih izjava 183. i 184. te uredbe i kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 36. svojeg mišljenja, s jedne strane, uklanjanje štetnih učinaka dampinga – oslobađajući od antidampinške pristojbe predviđene tom provedbenom uredbom određena društva izvoznike, ako su prihvatila obvezu prodavati proizvod koji je obično podvrgnut antidampinškoj pristojbi na temelju te provedbene uredbe po najmanjim cijenama u Uniji – i, s druge strane, ograničiti opasnost od izbjegavanja mjera iz navedene uredbe, podvrgavanjem tih društava određenom broju obveza na način da uvoznik tog proizvoda i carinska tijela država članica mogu odrediti da se dotični uvoz veže za prihvaćanje obveze jednog od tih društava, navedenog u Provedbenoj odluci 2015/87.

59 Slijedom toga, cilj tog sustava oslobođenja i njegovih uvjeta nije zaštititi interese dotičnog uvoznika, nego osigurati zaštitu od dampinškog uvoza štetnog za interese poduzetnika Unije, radi borbe protiv nepoštenog tržišnog natjecanja koje iz toga proizlazi.

60 Stoga iz doslovnog, kontekstualnog i teleološkog tumačenja Provedbene uredbe 2015/82 proizlazi da nenavođenje Provedbene odluke 2015/87 na računu iz članka 2. stavka 1. točke (b) te provedbene uredbe uvozniku proizvoda iz te uredbe zabranjuje da se koristi izuzećem od antidampinške pristojbe predviđenim člankom 2. stavkom 1. navedene provedbene uredbe jer takav račun nije „na temelju obveze” u smislu prve od tih odredaba.

61 U ovom slučaju iz elemenata spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da se u računu podnesenom u trenutku podnošenja carinskih deklaracija robe o kojoj je riječ u glavnom postupku radi njezina puštanja u slobodan promet, to jest 10. i 11. ožujka 2015., nije navodila Provedbena odluka 2015/87 o prihvaćanju obveza koje su ponudili određeni kineski proizvođači izvoznici, među kojima je i proizvođač koji je izvozio tu robu, koja je u skladu sa svojim člankom 3. stupila na snagu 23. siječnja 2015. S obzirom na prethodno navedeno, takvi računi nisu „računi na temelju obveze” u smislu članka 2. stavka 1. točke (b) Provedbene uredbe 2015/82.

62 Osim toga, činjenica da su Provedbena uredba 2015/82 i Provedbena odluka 2015/87 stupile na snagu jedan ili dva tjedna nakon potpisivanja ugovora o prodaji, ali tjedan dana prije otpreme dotičnog proizvoda iz treće zemlje u Uniju, ne može utjecati na razmatranje iz prethodne točke. Naime, počevši od dana stupanja na snagu tih pravnih instrumenata, društva izvoznici dužna su poštovati uvjete utvrđene novim propisima kako bi se na njih mogao primijeniti sustav izuzeća zbog obveza koje je prihvatila Komisija, osobito u situaciji u kojoj je Komisija obavijestila predmetno društvo izvoznika o donošenju tog novog propisa čak i prije njegova stupanja na snagu.

63 Slijedom toga, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 2. stavak 1. Provedbene uredbe 2015/82 treba tumačiti na način da uvoz robe ne može biti izuzet od antidampinške pristojbe uvedene njezinim člankom 1. ako se u računu potrebnom za dobivanje takvog izuzeća, u izjavi iz točke 9. popisa iz Priloga navedenoj uredbi, ne navodi Provedbena odluka 2015/87, već Odluka 2008/899.

Drugo pitanje

64 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li se račun na temelju obveze koji sadržava sve elemente nabrojene u Prilogu Provedbenoj uredbi 2015/82 podnijeti u svrhu dobivanja izuzeća iz njezina članka 2. stavka 1. u okviru postupka uvedenog člankom 236. Carinskog zakonika, pokrenutog radi povrata antidampinških pristojbi.

65 U tom pogledu valja istaknuti da se, u skladu s člankom 236. stavkom 1. Carinskog zakonika, uvozne ili izvozne carine vraćaju do iznosa za koji se dokaže da u trenutku plaćanja iznos tih carina nije bio zakonski utemeljen.

66 Osim toga, članak 78. tog zakonika utvrđuje postupak koji carinskim tijelima daje mogućnost da po službenoj dužnosti ili na zahtjev deklaranta izmijene carinsku deklaraciju nakon puštanja robe navedene u toj deklaraciji, dakle nakon podnošenja deklaracije.

67 Međutim, iz sudske prakse Suda proizlazi da se svi carinski propisi, osobito kada je riječ o Carinskom zakoniku, primjenjuju na antidampinške i kompenzacijske pristojbe samo ako je to predviđeno u uredbama kojima se uvode (presuda od 22. svibnja 2019., Krohn & Schröder, C-226/18, EU:C:2019:440, t. 33.).

68 Stoga valja utvrditi predviđaju li odredbe Provedbene uredbe 2015/82 odstupanje od carinskih propisa ili, naprotiv, na temelju tih odredbi uvoznik može podnijeti, nakon podnošenja carinske deklaracije za uvezene proizvode i njihova puštanja u slobodan promet, trgovački račun na temelju obveze koji omogućuje izuzeće od antidampinške pristojbe zbog obveza koje je preuzelo društvo izvoznik tih proizvoda i koje je prihvatila Komisija.

69 Članak 2. stavak 1. točka (b) Provedbene uredbe 2015/82 određuje da je „[u]voz prijavljen za puštanje u slobodan promet, za koji su račune izdala trgovačka društva od kojih je Komisija prihvatila preuzimanje obveza i koja su navedena u Odluci [2015/87], izuzet od antidampinške pristojbe uvedene člankom 1. te uredbe […] ako je popraćen računom na temelju obveze, odnosno trgovačkim računom koji sadržava najmanje elemente, te izjavu iz Priloga navedenoj uredbi”.

70 Međutim, struktura tog članka 2. stavka 1. točke (b) podrazumijeva da se izuzeće od antidampinške pristojbe koje je njime predviđeno, kao što je to u njemu izričito navedeno, može odobriti samo ako uvoz prijavljen za puštanje u slobodan promet popraćen takvim računom na temelju obveze. Kao što to tvrdi Komisija u svojim pisanim očitovanjima, iz toga valja zaključiti da, u skladu sa smislom te odredbe, taj račun mora biti dostavljen carinskim tijelima u trenutku prijave robe radi njezina puštanja u slobodan promet.

71 U tom pogledu, u uvodnoj izjavi 184. Provedbene uredbe 2015/82 pojašnjava se da, „[k]ako bi se Komisiji i carinskim tijelima dodatno omogućio učinkovit nadzor poštovanja preuzetih obveza nad trgovačkim društvima, kada se zahtjev za puštanjem u slobodni promet predoči nadležnom carinskom tijelu, izuzeće od antidampinških mjera mora biti uvjetovano: […] predočenjem računa na temelju preuzete obveze, što je račun koji sadržava barem dijelove s popisa i izjavu propisanu u Prilogu”.

72 Usto, u uvodnoj izjavi 11. Provedbene odluke 2015/87 utvrđuje se da, kako bi se Komisiji omogućio učinkovit nadzor nad poštovanjem društava preuzetih obveza, kada se zahtjev za puštanje u slobodan promet u skladu s preuzetim obvezama predoči nadležnom carinskom tijelu, uvjet za izuzeće od antidampinške pristojbe bit će predočenje računa koji sadržava barem podatke navedene u Prilogu Provedbenoj uredbi 2015/82. U toj se uvodnoj izjavi dodaje, među ostalim, da je ta razina podataka potrebna i kako bi se carinskim tijelima omogućilo da dovoljno precizno utvrde odgovara li pošiljka trgovačkoj dokumentaciji.

73 Prema tome, članak 2. stavak 1. točka (b) Provedbene uredbe 2015/82 zahtijeva da se spomenuti trgovački račun na temelju obveze dostavi u trenutku podnošenja carinske prijave za proizvode na koje se odnosi, a ne kasnije.

74 Osim toga, kao što to proizlazi iz točke 57. ove presude, članak 2. stavak 2. te provedbene uredbe izričito navodi posljedice nepostojanja jednog od uvjeta iz njezina članka 2. stavka 1., precizirajući da carinski dug nastaje u trenutku prihvaćanja prijave za puštanje u slobodan promet, kada se utvrdi, u pogledu uvoza opisanog u stavku 1. tog članka, da jedan ili više uvjeta nije ispunjeno.

75 U tom se pogledu u uvodnoj izjavi 186. iste provedbene uredbe navodi da do nastanka carinskog duga u takvim uvjetima, na teret izvoznika, dolazi „čak i ako je Komisija prihvatila ponudu za preuzimanje obveze proizvođača od kojeg su [ti uvoznici] izravno ili neizravno kupovali”.

76 Kad je riječ o svrsi uvjeta utvrđenog u članku 2. stavku 1. točki (b) Provedbene uredbe 2015/82, iz točke 72. ove presude proizlazi da je njegov cilj u biti omogućiti Komisiji i carinskim tijelima država članica, s jedne strane, da osiguraju da u trenutku podnošenja zahtjeva za puštanje u slobodan promet društva izvoznici poštuju svoje obveze i, s druge strane, da dovoljno precizno provjere odgovara li uvoz trgovačkim ispravama.

77 Stoga valja smatrati da antidampinški propis o kojem je riječ u glavnom postupku ima različit doseg od onoga koji je ispitan u presudi od 12. listopada 2017., Tigers (C-156/16, EU:C:2017:754), u kojoj je presuđeno da članak 1. stavak 3. Provedbene uredbe Vijeća (EU) br. 412/2013 od 13. svibnja 2013. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz keramičkih stolnih i kuhinjskih proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine (SL 2013., L 131, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 126., str. 210.) treba tumačiti na način da ne zabranjuje dotičnim proizvođačima da podnesu trgovački račun nakon carinske prijave.

78 Naime, članak 1. stavak 3. Provedbene uredbe br. 412/2013 ne predviđa trenutak u kojem račun mora biti dostavljen carinskim tijelima, nego samo određuje da „[p]rimjena pojedinačnih stopa antidampinških pristojba navedenih za trgovačka društva navedena u stavku 2. uvjetuje se dostavljanjem carinskim tijelima država članica valjanog računa koji mora biti u skladu sa zahtjevima određenima u Prilogu II.”.

79 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da Provedbena uredba 2015/82 sadržava odredbu, odnosno članak 2. stavak 1., koja, u skladu s njezinim člankom 1. stavkom 4., izričito odstupa od odredbi koje su na snazi u području carina, među kojima su osobito članci 78. i 236. Carinskog zakonika.

80 Slijedom toga, na drugo pitanje valja odgovoriti da se račun na temelju obveze koji sadržava sve elemente nabrojene u Prilogu Provedbenoj uredbi 2015/82 ne može podnijeti u svrhu dobivanja izuzeća iz njezina članka 2. stavka 1. u okviru postupka uvedenog člankom 236. Carinskog zakonika, pokrenutog radi povrata antidampinških pristojbi.

Troškovi

81 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

1. **Članak 2. stavak 1. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/82 od 21. siječnja 2015. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine nakon revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11.**

stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1225/2009 i parcijalnim privremenim revizijama u skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 1225/2009 treba tumačiti na način da uvoz robe ne može biti izuzet od antidampinške pristojbe uvedene njezinim člankom 1. ako se u računu potrebnom za dobivanje takvog izuzeća, u izjavi iz točke 9. popisa iz Priloga navedenoj provedbenoj uredbi, ne navodi Provedbena odluka (EU) 2015/87 od 21. siječnja 2015. kojom se prihvaćaju preuzete obveze u vezi s antidampinškim postupkom vezano za uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine, već Odluka Komisije 2008/899/EZ od 2. prosinca 2008. o prihvaćanju preuzimanja obveza u vezi s antidampinškim postupkom koji se odnosi na uvoz limunske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine.

2. **Račun na temelju obveze koji sadržava sve elemente nabrojene u Prilogu Provedbenoj uredbi 2015/82 ne može se podnijeti u svrhu dobivanja izuzeća iz njezina članka 2. stavka 1. u okviru postupka uvedenog člankom 236. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice, kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije, pokrenutog radi povrata antidampinških pristojbi.**

Potpisi